

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
FAKULTA MATEMATIKY, FYZIKY A INFORMATIKY

VÝKONOVÉ FINANCOVANIE VYSOKÝCH ŠKÔL

BAKALÁRSKA PRÁCA

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
FAKULTA MATEMATIKY, FYZIKY A INFORMATIKY

VÝKONOVÉ FINANCOVANIE VYSOKÝCH ŠKÔL

BAKALÁRSKA PRÁCA

Študijný program: Ekonomická a finančná matematika
Študijný odbor: 1114 Aplikovaná matematika
Školiace pracovisko: Katedra aplikovanej matematiky a štatistiky
Vedúci práce: doc. RNDr. Peter Mederly, CSc.

Pod'akovanie. Týmto by som sa chcel poďakovať svojmu vedúcemu bakalárskej práce doc. RNDr. Petrovi Mederlymu, CSc., za ochotu, motiváciu, odborné rady a podnetné pripomienky, ktorými mi pomohol pri písaní tejto práce. Ďakujem aj svojmu blízkeму okoliu, teda rodine a priateľom, za ich trpezlivosť, pochopenie a podporu.

Abstrakt v štátnom jazyku

FIRBAS, Karol: Výkonové financovanie vysokého školstva [Bakalárska práca], Univerzita Komenského v Bratislave, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky, Katedra aplikovanej matematiky a štatistiky; školiteľ: doc. RNDr. Peter Mederly, CSc., Bratislava, 2013, 43s.

Práca sa zaoberá výkonovým financovaním vysokého školstva. Konkrétne sa zaoberá financovaním vysokoškolského vzdelávania. Ozrejmuje rôzne mechanizmy alokovania finančných prostriedkov určených na financovanie výdavkov spojených s vysokoškolským vzdelávaním a konkrétne porovnáva systémy financovania vysokoškolského vzdelávania v Anglicku a na Slovensku. Poskytuje tak bližší náhľad na niektoré rozdielne prístupy k financovaniu vysokých škôl v týchto dvoch krajinách. Na týchto rozdieloch vysvetľuje odlišnosti v správaní vysokých škôl. Cieľom práce bolo poskytnúť hlbšie informácie o systémoch financovania vysokoškolského vzdelávania, hlavne vysokoškolského vzdelávania na Slovensku. Porovnáva ho zo systémom v Anglicku, za účelom prezentovania poznatkov o praktických aplikáciách pokrokovejších alokačných mechanizmov, ktoré by mohli byť využité pri zlepšovaní slovenského systému financovania vysokého školstva.

Kľúčové slová: Výkonové financovanie vysokého školstva, financovanie vysokoškolského vzdelávania, vstupné parametre vzdelávania, výkonové parametre vzdelávania

Abstract

FIRBAS, Karol: Performance-based higher education funding [Bachelor Thesis], Comenius University in Bratislava, Faculty of Mathematics, Physics and Informatics, Department of Applied Mathematics and Statistics; Supervisor: doc. RNDr. Peter Mederly, CSc., Bratislava, 2013, 43 p.

Work investigates a performance-based funding of higher education. Specifically, it deals with funding of teaching. It clarifies various mechanisms for allocation of funds intended to finance expenditures related to higher education teaching and it specifically compares funding systems of teaching in England and in Slovakia. Thus it provides more insight on some different approaches to higher education funding in these two countries. On these differences it explains differences in behavior of higher education institutions. The objective of the work has been to provide further information regarding funding systems of higher education, especially higher education in Slovakia. It compares it with the system in England on purpose of presenting knowledge on practical applications of more innovative allocation mechanisms that could be used in improving of Slovak system of higher education funding.

Keywords: Performance-based higher education funding, funding of teaching, input parameters for formula funding, performance indicators for teaching

Obsah

Zoznam tabuliek	8
Úvod	9
1 Typológia alokačných mechanizmov	10
1.1 Dohodnuté rozpočty	11
1.2 Financovanie na základe formuly	12
1.2.1 Vstupovo orientované	12
1.2.2 Podľa nákladov na študenta	12
1.2.3 Financovanie na základe priorít	14
1.2.4 Formuly s výkonovými prvkami	14
1.2.5 Alokácie založené na študentoch	14
1.3 Kategoriálne prostriedky	14
1.4 Výkonové financovanie	15
1.4.1 Vyčlenenie na výkon	16
1.4.2 Zmluvy o výkone	17
1.4.3 Financovanie na základe výsledkov	17
1.4.4 Kompetitívne fondy	18
2 Princípy financovania vysokoškolského vzdelávania v Anglicku a na Slovensku	20
2.1 Základné princípy financovania vysokoškolského vzdelávania v Anglicku	20
2.1.1 Prehľad základných princípov financovania vysokého školstva . .	21
2.1.2 Určenie štandardnej výšky financovania	23
2.1.2.1 Miera množstva	24
2.1.2.2 Miera nákladov	25
2.1.2.3 Určenie štandardnej výšky financovania - Príklad . . .	27
2.1.3 Určenie predpokladanej výšky financovania	27
2.1.3.1 Určenie predpokladanej výšky financovania - Príklad .	28
2.1.4 Porovnanie predpokladanej a štandardnej výšky financovania . .	29

2.1.4.1	Porovnanie predpokladanej a štandardnej výšky financovania - Príklad	30
2.2	Základné princípy financovania vysokoškolského vzdelávania na Slovensku	30
2.2.1	Dotácia na mzdy a poistné	31
2.2.1.1	Podiel vysokej školy na publikačnej a umeleckej činnosti	31
2.2.1.2	Podiel vysokej školy na výkone podľa počtu študentov	32
2.2.1.2.1	Prepočítaný počet študentov	32
2.2.1.2.2	Koeficient odboru	34
2.2.1.2.3	Koeficient kvalifikačnej štruktúry vysokej školy	34
2.2.1.2.4	Koeficient začlenenia	34
2.2.1.2.5	Koeficient uplatnenia absolventov vysokej školy v obore	34
2.2.2	Dotácia na tovary a služby	35
2.2.3	Dotácia na špecifiká	36
2.3	Porovnanie základných črt alokačných princípov v Anglicku a na Slovensku	36
Záver		40
Zoznam použitej literatúry		41
Príloha A		42

Zoznam tabuliek

1	Porovnanie tradičných a inovatívnych alokačných mechanizmov podľa [1]	18
2	Rozdelenie študentov Anglicka do cenových skupín podľa charakteru študovaného odboru	26
3	Príklad výpočtu štandardnej výšky financovania	27
4	Príklad výpočtu rolovaného rozpočtu	29
5	Príklad výpočtu predpokladaných príjmov zo školného	29
6	Váhy vstupujúce do výpočtu prepočítaného počtu študentov	33
7	Váhy vedecko-pedagogických pracovníkov pri výpočet KKŠ	34
8	Porovnanie formy poskytnutia grantu	36
9	Porovnanie spôsobu určenia výšky financovania	37
10	Porovnanie vstupov do výpočtu výšky financovania	37
11	Porovnanie obmedzení na počet študentov	38
12	Porovnanie výpočtu prepočítaného počtu študentov	38
13	Porovnanie vstupných parametrov do výpočtu nákladovosti študenta	39
14	Predpoklad o príjme zo školného na základe štandardnej výšky školného podľa stupňa a formy štúdia v Anglicku	42
15	Koeficient odboru (KO) jednotlivých skupín študijných odborov na Slovensku (vypracované na základe [3], príloha č. 1)	43

Úvod

Financovanie vysokého školstva je veľmi aktuálna téma, ktorej je venovaná veľká pozornosť. Vysoké školy, ako centrá inteligencie a pokroku regiónov a krajín sú inštitúcie, u ktorých je veľmi dôležité dbať na samostatnosť a nezávislosť od krátkodobých politických tendencií. Verejné vysoké školy sú ale financované najmä z verejných zdrojov, ktoré prerozdeľuje vláda alebo na to poverené inštitúcie. Je preto nesmierne dôležité dbať na to, aby mechanizmy financovania vysokých škôl boli spravodlivé a politicky nezávislé.

V tejto práci sa zaoberáme výkonovým financovaním vysokého školstva, konkrétne prístupmi k financovaniu vysokoškolského vzdelávania. Skúmanie všeobecných druhov postupov financovania nás privedie až ku skúmaniu systému financovania vysokoškolského vzdelávania na Slovensku. Touto prácou sa totiž snažíme vytvoriť teoretické základy pre návrh zmien vo financovaní vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, a to aj na základe prezentovaných porovnaní so systémom v Anglicku. Cieľom práce je teda vytvoriť prehľadné porovnanie jednotlivých prístupov k alokovaniu finančných prostriedkov na pokrývanie výdavkov spojených so vzdelávaním na vysokých školách. V tomto porovnaní zdôrazníme vplyv rozdielnych prístupov na správanie sa vysokých škôl. Toto robíme za účelom upozornenia na dôležitosť jednotlivých parametrov vstupujúcich do rozhodovania o výške financovania vysokých škôl. Nastavenia financovania majú totiž výrazný vplyv na nezávislosť škôl, rovnako ale aj na spoločensky žiaduce a nežiaduce tendencie v správaní jednotlivých vysokých škôl alebo ich predstaviteľov. Dobre nastavený systém financovania vysokých škôl môže podľa nás eliminovať nežiaduci vplyv krátkodobých politických tendencií, ako aj spoločensky neprospešné správanie sa vysokých škôl.

Spracovanie tejto témy, ako základu pre návrhy zmien vo financovaní vysokoškolského vzdelávania na Slovensku, prikladáme preto veľkú váhu. Systém financovania vysokoškolského vzdelávania na Slovensku považujeme totiž za systém, ktorý si vyžaduje zmeny. Hľadaním a spracovaním príkladov z iných krajín môžeme napomôcť určiť aktuálne a fungujúce trendy v tejto oblasti, ktoré by mohli byť aplikované aj na Slovensku.

1 Typológia alokačných mechanizmov

V úvode tejto práce sa budeme venovať popisu alokačných mechanizmov, tak ako ich popisuje [1]. V celej kapitole sa budeme zaoberať rôznymi mechanizmami financovania vysokoškolských inštitúcií z verejných zdrojov. Spôsoby financovania vysokých škôl môžeme rozdeliť na dve základné skupiny podľa spôsobu poskytnutia finančných prostriedkov, a to:

- **Priame financovanie.** Tu máme na mysli poskytovanie finančných prostriedkov priamo vysokým školám. Tieto prostriedky slúžia na pokrytie výdavkov spojených s vysokoškolským vzdelávaním, výskumom, investičných projektov a sú poukazované priamo vysokoškolským inštitúciám.
- **Nepriame financovanie.** Financovanie nepriamou formou je charakteristické zameraním aj na podporu študentov. Štúdium na vysokej škole je časovo, a v mnohých krajinách aj finančne, veľmi náročné. Cieľom nepriameho financovania je zmierniť finančné dopady vysokoškolského štúdia na samotných študentov, poprípade ich rodiny. Deje sa to napríklad formou poukazov poskytovaných študentom, daňových bonusov alebo študentských pôžičiek.

V ďalšom sa v súvislosti s cieľom a orientáciou práce budeme zaoberať len priamym financovaním vysokých škôl z verejných zdrojov. Upozorníme, ak budú alokačné mechanizmy zodpovedať reálne využívaným postupom popísaným v kapitole 2, resp. ak sú tieto používané vo Veľkej Británii alebo na Slovensku a v kapitole 2 nespomenuté. Uvedieme takisto, ktoré z uvedených prístupov považujeme za inovatívne a ktoré zaraďujeme medzi tradičné a toto zhrnieme v tabuľke 1.

Z verejných zdrojov sú priamo financované vysokoškolské vzdelávanie a vysokoškolský výskum. Pri financovaní oboch týchto (pomerne dobre) odlišiteľných oblastí môžeme hovoriť o financovaní bežných výdavkov, ako aj o financovaní investičných alebo kapitálových výdavkov spojených napríklad s obstaraním a rekonštrukciou budov a zariadení. Keďže v tejto práci skúmame len výdavky spojené s vysokoškolským vzdelávaním (nevenujeme sa financovaniu výskumu), v ďalšom sa budeme venovať len mechanizmom financovania vzdelávania. Tieto vieme aj napriek ich veľkej rozmanitosti rozdeliť do niekoľkých základných kategórií, podľa spôsobu určenia sumy prostriedkov

na pokrytie výdavkov a podľa druhu parametrov vstupujúcich do určovania tejto sumy:

- **Dohodnuté rozpočty.** Poskytnutá suma je určená dohodou medzi príslušnými orgánmi alokujúcimi verejné zdroje a vysokou školou.
- **Financovanie na základe formuly.** Poskytnutá suma je vypočítaná vzorcom, spravidla založenom na vstupných parametroch vysokoškolského vzdelávania, prípadne počte študentov.
- **Kategoriálne prostriedky.** Poskytnutá suma je určená na pokrytie konkrétnych aktivít alebo aktivít slúžiacich osobitému účelu.
- **Výkonové financovanie.** Poskytnutá suma je závislá od reálne dosiahnutých výkonov, meraných na základe výstupných kritérií vysokoškolského vzdelávania.

1.1 Dohodnuté rozpočty

Tento prístup patrí medzi tradičné postupy v prerozdelení verejných financií medzi vysoké školy na pokrytie výdavkov na vzdelávanie. Suma poskytnutá inštitúcií je predmetom vyjednávania a následnej dohody medzi predstaviteľmi vlády (alebo príslušnej organizácie) a vysokou školou. Prostriedky poskytnuté škole jej môžu byť poskytnuté v dvoch rôznych formách:

- **Po položkách.** Jednotlivé časti poskytnutých finančných prostriedkov sa pomerne striktne viažu na financovanie konkrétnych častí výdavkov. Vysoká škola má teda v prípade potreby veľmi málo priestoru na zmenu prerozdelenia štruktúry výdavkov.
- **Blokové granty.** Poskytnuté finančné prostriedky sú poskytnuté v jednom celku. Vysoká škola sa teda sama rozhoduje (poprípade len s jemnými obmedzeniami), ako tieto prostriedky vynaloží v rámci pokrývania nákladov na vysokoškolské vzdelávanie. Blokové granty sú využívané aj v prípade financovania vzdelávania pomocou formúl, ako to môžeme vidieť aj v tabuľke 8.

1.2 Financovanie na základe formuly

Táto skupina alokačných mechanizmov je charakteristická tým, že jej jadro tvorí matematický vzorec určujúci približnú alebo presnú (ako uvádzame aj v tabulke 9) výšku poskytnutých finančných prostriedkov na zabezpečenie vysokoškolského vzdelávania. Dôsledkom zavedenia tejto skupiny prístupov je (za predpokladu nemenného charakteru vzorca) zníženie politického vplyvu vlády na vysokoškolské inštitúcie. Základ rozpočtu na vzdelávanie pre danú inštitúciu je totiž menej závislý od politických rozhodnutí vlády ako priame vyjednávanie rozpočtu. Uvedieme teraz jednotlivé druhy alokačných vzorcov rozdelené podľa spôsobu určovania výšky financovania.

1.2.1 Vstupovo orientované

Tieto vzorce patria medzi vývojovo najstaršie. Počítajú so vstupmi potrebnými na zabezpečenie vysokoškolského vzdelávania, ktorými sú najmä zamestnanci. V najjednoduchšej forme berú do úvahy len počet zamestnancov a priemernú mzdu zamestnanca. Sofistikovanejšie vzorce rozlišujú medzi rôznymi druhmi pedagogických a nepedagogických zamestnancov, ktorým priradujú rôzne nákladové váhy (ako tomu je v prípade výpočtu koeficientu kvalifikačnej štruktúry vysokej školy na Slovensku uvedenom v časti 2.2.1.2.3). Môže ale dôjsť aj ku kombinácií vstupovo orientovaných prvkov a počtu študentov v jednej formule, ako uvádzame na príklade Slovenska v časti 2.2.1.2.

1.2.2 Podľa nákladov na študenta

Vzorce založené na počte študentov spravidla využívajú dve rôzne skupiny vstupných parametrov. Jedná sa o počet študentov a náklady spojené so vzdelávaním týchto študentov. Počet študentov dáva priestor na rozlišovanie vzorcov podľa spôsobu získavania konkrétneho počtu (očakávaný počet alebo aktuálny počet) študentov. Takisto sa môžu líšiť v spôsobe určenia prepočítaného počtu študentov (pre porovnanie viď napríklad tabuľku 12 v tejto práci). Na určenie nákladov spojených s jedným študentom sa využívajú aj nasledovné prístupy:

- **Skutočné náklady na študenta.** Finančné prostriedky poskytnuté inštitúcií na pokrytie výdavkov vzdelávania sa viažu na skutočné náklady na študenta poskytnuté vysokou školou. Tento prístup zaraďujeme medzi tradičnejšie a môžeme

sa s ním stretnúť napríklad v niektorých štátoch USA.

- **Priemerné náklady na študenta.** Na rozdiel od predchádzajúceho, priemerné náklady na študenta kladú omnoho menšiu administratívnu záťaž na vysoké školy. Nákladovosť vysokoškolského vzdelávania jedného študenta je vypočítaná na základe celosystémových agregovaných štatistík nákladov a počtu zapísaných študentov. Ako príklady krajiny uvádzame Anglicko (viď časť 2.1.2.2), kde je zavedený mechanizmus, ktorý kombinuje rátanie priemerných výdavkov na študenta s prvkami normatívneho počítania výdavkov na študenta.
- **Normatívne náklady na študenta.** Tento prístup zaraďujeme medzi najinovatívnejšie z uvedených. Počíta s normatívnymi nákladmi na študenta, berúc do úvahy optimálny počet pedagogických a nepedagogických zamestnancov na jedného študenta. Jednou z jeho výhod je, že vedie inštitúcie k efektívnemu využívaniu verejných zdrojov. Na druhej strane je určenie normatívnych nákladov náročnejšie ako určenie priemerných alebo reálnych výdavkov na študenta.
- **"Benchmarking".** Jedná sa o druh normatívneho modelu, ktorý prideluje finančné prostriedky na základe nákladov na študenta odvodených od nákladov v istej vzorovej ("benchmark") inštitúcií, respektíve nejakej sady takýchto inštitúcií. Ako príklad môžeme uviesť viac štátov USA, kde sa využívajú nákladové charakteristiky porovnateľných inštitúcií v iných štátoch na určenie výšky nákladov na jedného študenta.
- **Zúčtovacie usporiadanie.** Model zahŕňajúci zúčtovacie dohody má uplatnenie najmä v systémoch, ktoré rátajú s perspektívnymi údajmi, teda s odhadnutým budúcim počtom študentov a nákladmi na jedného študenta. Tieto dohody umožňujú prehodnotenie počiatočných alokácií tak, aby odrážali reálny stav nákladov a počtu študentov. Toto sa deje najčastejšie na polročnej alebo ročnej báze. Táto korekcia znižuje dopad skreslených alebo nesprávnych odhadov o budúcich počtoch študentov a výdavkov s nimi spojenými. Tieto odhady, poskytované vysokými školami, môžu byť skreslené zámerne za účelom získania vyšších prostriedkov z verejných zdrojov.

1.2.3 Financovanie na základe priorít

Alokačné mechanizmy využívajúce prvky financovania podľa priorít považujeme za inovatívnejšie. Takéto mechanizmy sú totiž schopné reflektovať národné alebo regionálne potreby alebo záujmy. Medzi aktuálnejšie a rozšírenejšie z takýchto záujmov patria napríklad zvyšovanie vzdelanosti na vidieku alebo v konkrétnej spoločenskej vrstve. Vysoké školy vyvíjajúce aktivity na zabezpečenie vyššej dostupnosti vysokoškolského vzdelávania na vidieku (napríklad zvýšením počtu externých študentov z takýchto oblastí) dostávajú dodatočné finančné prostriedky práve na pokrytie výdavkov spojených s týmito aktivitami. Medzi ďalšie regionálne a národné záujmy patrí odrážanie dopytu po pracovnej sile vo vysokom školstve. Môže sa tak diať napríklad pridaním dotácií na študentov konkrétnych študijných odborov. Oba spomenuté princípy sú implementované v anglickom systéme financovania vysokoškolského vzdelávania. My ich v tejto práci bližšie nerozoberáme, spomíname ich v časti 2.1.1 v odesku (e).

1.2.4 Formuly s výkonovými prvkami

Medzi inovatívne prístupy k financovaniu vysokoškolského vzdelávania patria aj modely zahŕňajúce výkonové parametre, ako napríklad počet študentov, ktorí skončili ročník či získali v danom období titul. Prístup výkonnostného financovania rozoberáme viac v časti 1.4.

1.2.5 Alokácie založené na študentoch

Tieto alokačné mechanizmy sú špecifické tým, že sa odvíjajú od charakteru zapísaných študentov. Ich využívanie nie je veľmi rozšírené. Ako príklad ale môžeme uviesť Anglicko, kde sú za účelom zvýšenia dostupnosti vysokoškolského vzdelávania všetkým spoločenským triedam poskytované dodatočné dotácie tým školám, kde študuje veľké percento študentov s cieľových spoločenských vrstiev, poprípade cieľových častí veľkých miest.

1.3 Kategoriálne prostriedky

Jedná sa o tradičnejšiu cestu ako vysokým školám poskytnúť finančné prostriedky na pokrytie výdavkov spojených s istými špecifikovanými aktivitami a skupinami študen-

tov. Poskytovanie týchto prostriedkov často vychádza z dohody vlády (alebo príslušnej organizácie) a inštitúcie (alebo skupiny inštitúcií). Táto dohoda zahŕňa vykonávanie konkrétnych činností alebo investičných zámerov vysokou školou. Cieľom týchto aktivít zvykne byť zvýšenie dostupnosti vysokoškolského vzdelávania na vidieku alebo poskytnutie vzdelávania aj ľuďom z problémových skupín alebo etník. Ako príklad tu môžeme uviesť Juhoafrickú republiku, kde je kategoriálne financovaný rozvoj knižníc a akademického zariadenia a vybavenia pre “prevažne čierne” inštitúcie.

1.4 Výkonové financovanie

Alokačné princípy, ktorým sme sa venovali doteraz, boli buď založené na dohodnutom rozpočte alebo parametroch definujúcich vstupy vysokoškolského vzdelávania, poprípade počte študentov. Mechanizmy výkonového financovania sa na druhej strane riadia výstupmi vysokých škôl. Neriadia sa teda podľa toho, aké množstvo vstupov (pedagogických a nepedagogických zamestnancov, počet prijatých študentov) sa podieľa na podaní stanoveného výkonu, ale či bol daný výkon dosiahnutý. Jedná sa o pomerne veľký zlom vo financovaní vysokého školstva, ktorý nastal v období posledných dekád. Inštitúcie sú totiž nútené zapájať do dosahovania cieľov vstupy veľmi efektívnym spôsobom, keďže výdavky na tieto vstupy nie sú zahrnuté vo výkonových alokačných mechanizmoch. Základnými črtami výkonových mechanizmov financovania sú:

- Snažia sa odmeňovať skutočný a nie sľúbený výkon.
- Využívajú indikátory výkonu, ktoré odrážajú potreby verejnej politiky, nie potreby inštitúcií.
- Snažia sa o poskytovanie prostriedkov a podmienok na napredovanie inštitúcií, nie len na zachovanie status quo.

Medzi alokačné mechanizmy spĺňajúce vyššie uvedené vlastnosti patria tieto:

- **Vyčlenenie na výkon.** Časť verejných prostriedkov je vyčlenená na prerozdelenie na základe rôznych výkonnostných indikátorov a kritérií.
- **Zmluvy o výkone.** Vlády uzatvárajú regulačné dohody s inštitúciami za účelom nastavenia a dosiahnutia na výkone založených cieľov.

- **Financovanie na základe výsledkov.** Výstupné parametre vysokých škôl sú použité ako vstupy do vzorcov financovania vysokoškolského vzdelávania. Napríklad sa neberie do úvahy počet študentov, ale počet absolventov, poprípade vážený podľa toho, v akej oblasti získali titul.
- **Financovanie na základe súťaže.** Podporujú návrhy navrhnuté na dosiahnutie inštitucionálnych zlepšení.

V nasledujúcich častiach si bližšie vysvetlíme uvedené alokačné mechanizmy a uvedieme k nim príklady, tak ako ich uvádza [1].

1.4.1 Vyčlenenie na výkon

Pod vyčlenením na výkon rozumieme postup, keď vláda alebo príslušná organizácia vyčlení z celkového objemu prostriedkov na financovanie vysokoškolského vzdelávania časť prostriedkov, ktoré bude prerozdeľovať na základe výkonu. Toto prerozdeľovanie sa teda nedeje na základe hlavného alokačného vzorca (ktorým je prerozdelený zvyšok prostriedkov). Tieto vyčlenené prostriedky sú prerozdelené na základe sady výkonových ukazovateľov. Tieto ukazovatele sú väčšinou predmetom dohody vlády a vysokých škôl a v počte sa môžu medzi štátmi výrazne líšiť. Viac štátov USA vyčleňuje prostriedky na výkon. Uvedieme si niekoľko príkladov:

- *Tennessee (USA)*, ktoré vyčleňuje 6% zdrojov na alokáciu na základe výkonových kritérií (štyroch štandardných a desiatich ďalších). Model prerozdeľujúci týchto 6% dáva týmto kritériám rôzne váhy.
- *Južná Karolína, (USA)*, ktorá vyčleňuje väčšinu rozpočtu určenú na financovanie vysokoškolského vzdelávania práve pre alokovanie založené na výkone. Je veľmi dobrým príkladom hlavne vďaka tomu, ako tu bolo výkonové financovanie dohnané do extrému. Vo všeobecnom vyhodnotení tu môžeme hovoriť skôr o zlyhaní takéhoto prístupu, keďže meraných kritérií a indikátorov bolo priveľa. Toto vysielalo signály pre inštitúcie, ktoré boli mätúce a nejasné.

1.4.2 Zmluvy o výkone

Zmluvy o výkone sú väčšinou regulačné dohody. Kritéria, ktorými sa bude inštitúcia (alebo skupina inštitúcií, popřípade celý systém) hodnotiť, sú dohodnuté medzi vládou a predstaviteľmi inštitúcií. Časť celkového financovania vysokoškolského vzdelávania je potom založená na tom, ako daná inštitúcia splnila stanovené výkonové ciele. Dohody môžu byť financované dopredu alebo na retrospektívnej báze, väčšinou sú však represívneho charakteru. Nedosiahnutie stanoveného cieľa môže teda viesť k redukovaniu poskytnutých financií. Medzi krajiny využívajúce výkonnostné dohody môžeme zaradiť:

- *Francúzsko*, ktoré od roku 1989 vyčleňuje jednu tretinu až jednu polovicu pravidelného rozpočtu na financovanie štvorročných výkonnostných dohôd.
- *Fínsko*, ktoré dohodami stanovuje celosystémové ciele, ako aj ciele pre jednotlivé inštitúcie.
- *Virgínia (USA)*, vytvára dohody so svojimi verejnými inštitúciami v snahe zvýšiť autonómiu škôl za cenu zníženia financovania na rôznych úrovniach. Táto situácia vznikla požiadavkou troch najlepších univerzít, ktorej sa takouto formou vyhovel, pričom výsledný model bol aplikovaný na celý systém.

1.4.3 Financovanie na základe výsledkov

V zásade môžeme hovoriť o dvoch princípoch, akými môžu štáty poskytovať finančné prostriedky za výsledky. Prvý prístup využíva výkonnostné kritéria na určenie oprávnenosti čerpať časť alebo celok prostriedkov pridelených vzorcom financovania. Druhý prístup, naopak, spočíva v poskytovaní finančných prostriedkov za každého zapísaného študenta, študenta ktorý získa titul v určitom obore alebo študenta s určitými zručnosťami. Tu spomenuté prostriedky môžu byť poskytované vládou, alebo súkromnými entitami. Medzi krajiny využívajúce aj tento princíp financovania vysokého školstva patria:

- *Anglicko*, kde sú finančné prostriedky poskytované na základe počtu študentov, ktorí dokončia každý z ročníkov štúdia (ako uvádzame v časti 2.1.2.1).

- *Dánsko*, ktoré pri “taxametrovo” modely vypláca 30 až 50 percent výšky pravidelných výdavkov za každého študenta, ktorý prejde skúškami.
- *Holandsko*, kde polovica poskytnutých prostriedkov závisí od počtu udelených titulov.

1.4.4 Kompetitívne fondy

Sú zaradované medzi popredné inovácie vo financovaní vysokého školstva za uplynulé desaťročia. Nahrádzajú totiž tradičnejšie prístupy ako financovanie podľa kategórií, a síce financovaním na základe projektov, ktoré majú napomôcť zvýšeniu kvality, inovácií a rozvoju riadiacich schopností. Toto je vo všeobecnosti ťažké dosiahnuť prostredníctvom vzorcov financovania. Fondy vznikajú zväčša pre každý projekt zvlášť. Pravdepodobne prvým bol Fond na zlepšenie nadstavbového vzdelávania (“Fund for the Improvement of Postsecondary Education” - FIPSE) založený v roku 1972 v USA. Kompetitívne fondy vznikajú aj v Argentíne, Bolívií, Bulharsku, Čile, Ghane, Indonézii, Maďarsku, Mozambiku a na Srí Lanke, často s podporou Svetovej banky.

Na záver ešte uvedieme tabuľku, v ktorej porovnáme jednotlivé mechanizmy výkonové financovanie s tradičnejšími spôsobmi alokovania verejných zdrojov:

Tabuľka 1: Porovnanie tradičných a inovatívnych alokačných mechanizmov podľa [1]

<i>Tradičné metódy</i>	<i>Inovatívne metódy</i>
Dohodnuté rozpočty	Zmluvy o výkone
Kategoriálne prostriedky	Vyčlenenie na výkon Financovanie na základe súťaže
Financovanie na základe formuly	Platby za výsledok

Napriek obmedzeným skúsenostiam s financovaním prostredníctvom výkonnostných alokačných modelov je zrejmé, že problémy dizajnu mechanizmov sú veľmi dôležité pre úspešnú implementáciu. Medzi najdôležitejšie faktory patrí zvolenie správneho druhu výkonnostného financovania. K ďalším otázkam, ktorými by sa mali zákonodarcovia pri tvorbe mechanizmov financovania zaoberať, patria:

- Aká časť verejných zdrojov by mala byť prerozdeľovaná na základe výkonnostných kritérií na ťarchu tradičnejších parametrov, ako počet zamestnancov, ich plat, počet študentov a s nimi spojené výdavky?
- Aké kritéria (a koľko) by mali byť použité v modeloch výkonnostného financovania?
- Mali by byť málo výkonné inštitúcie trestané alebo motivované k lepším výkonom?

2 Princípy financovania vysokoškolského vzdelávania v Anglicku a na Slovensku

V nasledujúcej kapitole popíšeme princípy financovania vysokého školstva v Anglicku a na Slovensku. Konkrétne sa budeme zaoberať financovaním vysokoškolského vzdelávania. Upozorníme na, podľa nás, dôležité detaily, ktoré menia správanie inštitúcií a charakter financujúcich mechanizmov v Anglicku a porovnáme ich s podobnými mechanizmami aplikovanými vo financovaní vysokého školstva na Slovensku.

2.1 Základné princípy financovania vysokoškolského vzdelávania v Anglicku

Rada pre financovanie anglického vysokého školstva (Higher education funding council for England - ďalej HEFCE) je organizáciou, ktorá alokuje približne 40% všetkých finančných prostriedkov prúdiacich do vysokého školstva (či už z verejných alebo súkromných zdrojov).¹ Medzi ostatné zdroje financovania patria príjmy zo školského, súkromného sektora a iných organizácií, určených na financovanie špeciálnych odvetví vysokého školstva (ako napríklad časť výdavkov na vzdelávanie v oblasti medicíny, pedagogických smerov a iných²).

Prostriedky, ktoré HEFCE na ročnej báze dostáva od vlády, sú pravidelne vyjednávané ako balík. Z hľadiska jedného roka sú však konštantné a úlohou HEFCE nie je určiť výšku vládou poskytnutých prostriedkov, ale ich zodpovedné prerozdelenie medzi vysokoškolské inštitúcie, berúc do úvahy relevantné parametre. HEFCE prerozdeľuje väčšinu finančných prostriedkov prostredníctvom vzorcov financovania (tzv. formula). Týmto sa budeme venovať neskôr. Tu musíme zdôrazniť, že prostriedky sú inštitúciám poskytované formou blokového grantu. To znamená, že inštitúcia sama rozhodne, ako prostriedky použije. Tieto teda nie sú určené v konkrétnom množstve na konkrétny účel, čo dáva inštitúciám vysoký stupeň voľnosti v ich využívaní. Toto má za dôsledok nižšie administratívne zaťaženie vysokoškolských inštitúcií, ako aj zvýšenú diverzitu vo fungovaní inštitúcií. Menšia časť z prostriedkov, ktorými HEFCE disponuje, je alokovaná

¹Ako uvádza [2] s.4 odesk 13

²Ako uvádza [2] s.11 odesk 37

na financovanie špeciálnych, dopredu určených, aktivít alebo dosahovanie určitých špecifikovaných cieľov. Je tendenciou HEFCE množstvo takto alokovaných prostriedkov redukovať, za účelom zvyšovania predpovedateľnosti a nižšej administratívnej náročnosti celého alokačného procesu.

2.1.1 Prehľad základných princípov financovania vysokého školstva

Tu zhrnieme základné princípy procesu vyčíslovania výšky grantu, ktorý je poskytovaný tej-ktorej inštitúcií. Postupne popíšeme jednotlivé kroky, ako uvádza aj [2]. Uvedieme najprv zoznam postupných úkonov, ktoré sa odohrávajú pri určovaní výšky poskytnutých prostriedkov. Následne popíšeme vplyvy na inštitúcie, ktoré tieto kroky majú. Podrobnejšiemu vysvetleniu jednotlivých krokov sa venujeme ďalej v tejto práci:

- (a) Vychádza sa z rozpočtu za predchádzajúci rok, ktorý je upravený o infláciu, zvýšenie počtu študentov, alebo zníženie počtu študentov, ak stanovený počet na predchádzajúci rok nebol dosiahnutý
- (b) Po tom, ako sa získa suma v predchádzajúcom kroku (bod (a)), určí sa, či je táto suma primeraná, a to porovnaním so štandardnou výškou financovania.
- (c) Štandardná výška financovania je určovaná matematickým vzťahom, ktorého vstupnými parametrami sú počet študentov tejto inštitúcie a finančná náročnosť vysokoškolského vzdelávania týchto študentov.
- (d) Ak spadá očakávaná výška grantu (podľa bodu (a)) do 5% okolia (ako objasňujeme v časti 2.1.4) štandardnej výšky financovania pre danú inštitúciu, je jej tento grant pridelený. V prípade, že sa tak nestalo, HEFCE prispôsobí financovanie alebo inštitúcia upraví počet študentov tak, aby výška poskytnutého grantu zodpovedala finančnej náročnosti na ich vysokoškolské vzdelávanie. Deje sa tak hlavne po jednorázových výkyvoch v počte študentov v predchádzajúcom roku alebo zmene časti metodiky.
- (e) Popri hlavnom grante (body (a) až (d)) sú alokované aj ďalšie prostriedky, hlavne za účelom zvyšovania dostupnosti a podpory študentov.

Ako sme už spomenuli, základnou charakteristickou črtou určovania výšky poskytnutých prostriedkov pre konkrétnu inštitúciu je odvíjanie sa od veľkosti balíku prostriedkov poskytnutých za predchádzajúci rok. Inštitúcia, za predpokladu, že nemení svoje správanie, môže očakávať pomerne konštantné výšky dotácií zo strany HEFCE (majúc na mysli nie nominálnu, ale reálnu výšku grantu), čo pomáha udržiavať rozpočtovú stabilitu inštitúcií.

Bod (a) tiež uvádza, že rolovaný rozpočet (teda rozpočet z predchádzajúceho roku) sa upraví o sumu vyplývajúcu zo zmeny počtu študentov. Každá inštitúcia má totiž stanovený počet a druh študentov, ktorý by mala spĺňať. Za predpokladu dodržania tohto počtu a druhu študentov nie je rolovaný rozpočet pre inštitúciu ovplyvnený zmenou počtu študentov. Ak inštitúcia nedosiahne stanovený počet študentov, je v ďalšom roku znížený predpoklad o výške študentov, čo má vplyv na rolovaný rozpočet, a teda aj na rozpočet vo všetkých ďalších rokoch. Naopak, ak má inštitúcia ambíciu zvýšiť počet študentov, robí tak až potom, ako jej je na tento účel zvýšený rolovaný rozpočet. Tento sa po dohode s HEFCE zvýši podľa počtu a druhu študentov, o ktorý by inštitúcia chcela zvýšiť svoj aktuálny stav. Dôsledkom takéhoto mechanizmu je, že inštitúcia nepoužíva počet študentov ako nástroj na dodatočné zvýšenie príjmov. Uvedený mechanizmus totiž nedovoľuje správanie inštitúcií, keď inštitúcia samovoľne príjme a udržiava vyšší stav študentov, čo má za následok zvýšenie obdržaných finančných prostriedkov. Ak chce daná inštitúcia zvýšiť počet študentov, musí jej byť toto zvýšenie odsúhlasené. Na očakávané zvýšenie počtu študentov sú jej poskytnuté prostriedky dopredu. Zvýšenie počtu študentov teda nastáva až po zvýšení rozpočtu. Počet študentov je síce príčinou navýšenia rozpočtu, ale k tomuto navýšeniu dochádza až po dohode s HEFCE.

Porovnávanie navrhnutého grantu so štandardnou výškou poskytovaných prostriedkov (ako je spomenuté v bode (b) až (d)) má takisto pomerne silný vplyv na správanie sa celého systému. Počet študentov a nákladovosť ich vysokoškolského vzdelávania síce ovplyvňuje výšku poskytnutého grantu (ak sa tento nepohybuje v 5% okolí štandardnej sumy), neovplyvňuje ho však úplne presne a za každých okolností. Toto odráža tri veľmi dôležité vlastnosti systému, a síce:

- Dôraz na podporovanie rôznorodosti inštitúcií (dve rôzne inštitúcie sa môžu v

nákladovosti na vzdelávanie jedného študenta toho istého odboru mierne líšiť).

- Študent, ktorý je vylúčený zo štúdia nemá okamžitý vplyv na výšku poskytnutých finančných prostriedkov. Ak teda počet študentov, ktorí boli zo štúdia vylúčení, spĺňa tú vlastnosť, že výpadok v štandardnej výške finančných prostriedkov spôsobený faktom, že títo študenti na danej inštitúcii už reálne neštudujú, bude dostatočne malý (menší ako 5% okolie štandardnej úrovne financovania), prostriedky na pokrytie výdavkov spojených so vzdelávaním týchto študentov budú inštitúcií aj tak poskytnuté. To znamená, že vylúčenie týchto študentov zo štúdia nemá priamy vplyv na výšku poskytnutých finančných prostriedkov. Inštitúcia tak môže udržiavať kvalitu študentov a úroveň akademického vzdelania s menším vplyvom na vlastné financie, ako by tomu bolo bez procesu popísaného v bodoch (b) až (d)
- HEFCE financuje inštitúcie najmä na základe počtu a nákladovosti študentov, nefinancuje však študentov, ale aktivity a režijné náklady inštitúcií spojených so vzdelávaním študentov

2.1.2 Určenie štandardnej výšky financovania

Tu sa budeme zaoberať spôsobom výpočtu presnej sumy, na ktorú sme sa už odvolávali ako na štandardnú výšku financovania. Jedná sa o sumu, s ktorou sa porovnáva predpokladaná výška prideľovaného grantu. Uvedieme parametre vstupujúce do výpočtu, príklady výpočtu a poukážeme na zásadné črty spôsobov kategorizácie nákladov a študentov.

Na určenie výšky nákladov spojených s vysokoškolským vzdelávaním potrebujeme dva základné druhy vstupov, a síce mieru definujúcu množstvo študentov, so vzdelávaním ktorých vznikajú náklady, a potom mieru nákladov na jedného študenta.

Ďalej zdefinujeme celkové zdroje, ktoré sú brané do úvahy pri alokovaní prostriedkov HEFCE. Pod pojmom celkové zdroje budeme rozumieť súčet prostriedkov HEFCE určených na financovanie vysokoškolského vzdelávania a predpokladaný príjem z vybraných poplatkov za štúdium. Tu je potrebné zdôrazniť, že HEFCE nepočíta s reálne vybraným školným. Pri výpočte celkových zdrojov sa očakávané príjmy viažu na

štandardnú výšku školného, ktorá neobmedzuje skutočnú výšku školného nastavenú jednotlivými vysokými školami.³

2.1.2.1 Miera množstva Na úvod tohto odseku znova zdôrazníme podľa nás veľmi dôležitý fakt, že HEFCE, hoci financuje inštitúcie na základe počtu študentov (ak berieme do úvahy financovanie vysokoškolského vzdelávania), nefinancuje samotných študentov, ale inštitúcie ako celok. To znamená, že hoci je čiastka poskytovaná na vysokoškolské vzdelávanie počítaná len na základe počtu študentov, má pokrývať náklady napríklad na mzdy pedagogických zamestnancov, náklady na mzdy v centrálnej administratíve a prevádzke. Z týchto prostriedkov sú pokrývané taktiež náklady na chod knižníc a ďalších zariadení a funkčných celkov inštitúcií, ktoré sú financovateľné z prostriedkov určených na financovanie vysokoškolského vzdelávania.

Objasníme teraz, ako HEFCE počíta študentov, na základe počtu ktorých určuje výšku štandardného financovania.

Vo všeobecnosti, HEFCE berie do úvahy len študentov, ktorí dokončili celý rok ich štúdia. Na to, aby bol rok štúdia považovaný za dokončený, musí sa študent zúčastniť záverečnej skúšky (testu) každého predmetu, ktorý si na daný rok vybral. To znamená, že aj študent, ktorý sa zúčastní záverečného testu a nespraví ho je tiež braný do úvahy ako študent, ktorý dokončil celý rok štúdia. Zároveň sa ale berú do úvahy aj študenti, ktorí nedokončili stanovené predmety. Na zohľadnenie nákladov spojených s týmito študentmi sa zavádza tzv. váženie čiastočnej kompletizácie (Partial completion weighting - ďalej PC). Tento parameter zohľadňuje aktivity všetkých študentov, ktorí nedokončili celý rok štúdia, ale absolvovali aspoň $\frac{1}{6}$ ročného štúdia. Tu by sme poukázali na fakt, že PC sa viaže na kompletizáciu, nie na postup. Toto má za následok niekoľko dôležitých efektov:

- Študenti sú podporovaní v dokončovaní cieľov, ktoré si stanovili a za ktoré hradia adekvátnu výšku školného. Takisto podporovaním dokončenia stanovených častí štúdia chráni HEFCE študentov pred nasledovným negatívnym efektom: Existujú totiž náznaky, že študenti, ktorí nedokončia štúdium (alebo jeho časť, ktorú si

³Školné berieme do úvahy za účelom vysvetlenia fungovania anglického systému financovania.

stanovili), sú znevýhodňovaní oproti ľuďom, ktorí mohli študovať ale nešli.⁴

- Na druhej strane, vysoká škola zodpovedá za udeľovanie vlastných diplomov. Je preto dôležité, aby škola nebola motivovaná nechávať študentov dosiahnuť ukončenie daného stupňa štúdia, pokiaľ by tak robila na úkor akademických štandardov. Vďaka financovaniu podľa ukončených (ako definujeme vyššie) predmetov alebo blokov predmetov je škola oprávnená žiadať aj prostriedky na študentov, ktorí neboli schopní úspešne dokončiť tieto predmety, ale ich celé absolvovali.

Ďalej sa zohľadňuje, či je študent študentom denného štúdia, či je jeho štúdium prerušované praxou alebo či sa akokoľvek inak odlišuje od charakteru denného štúdia. Tu sa aktivita študentov počíta pomocou prepočítaného počtu študentov (Full-Time Equivalent - FTE). Študent, ktorý študuje daný odbor v štandardnej dĺžke a na dennej báze, je počítaný ako jeden prepočítaný študent (1 FTE). Študent, ktorý študuje tiež na dennej báze, ale s ročnými prestávkami na prax (tzv. sendvičové štúdium) je počítaný s polovičnou váhou, teda zodpovedá 0,5 FTE. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že váha zodpovedajúca konkrétnemu študentovi je determinovaná nasledovne:

- Ako dlho trvá študentovi dokončiť štúdium. Teda ak študent študuje odbor, ktorého štandardná dĺžka štúdia sú 3 roky, počas doby 5 rokov, je v každom z týchto piatich rokov počítaný s váhou 0,6.
- Podľa kreditového zisku. Ak študent získa za rok 60 kreditov, pričom sa v tomto roku štandardne získava 120 kreditov, bude počas tohto roku počítaný s váhou 0,5.

Tu je potrebné zdôrazniť, že hovoríme o študentoch, ktorí dokončili rok, to znamená, že sa zúčastnili záverečnej skúšky každého z nimi vybraných predmetov. Spomalenie štúdia nie je teda dôsledkom nezvládnutia daného kurzu, ale dobrovoľným výber každého študenta, ktorý si študijnú záťaž prispôsobí svojim možnostiam a schopnostiam.

2.1.2.2 Miera nákladov Tu budeme rozlišovať medzi nákladmi spojenými s odborom štúdia daných študentov a nákladmi spojenými s polohou danej inštitúcie.

⁴Ako uvádza [2], s.21

Podľa odboru HEFCE delí študentov do štyroch cenových skupín (Price groups - PG). Pre ďalšie použitie v tejto kapitole budeme potrebovať len tabuľku 2, v ktorej uvádzame základné charakteristiky a nákladovú váhu vyplývajúcu z výdavkov na jednotlivých študentov. Váha uvádza, koľkonásobne viac prostriedkov z celkových zdrojov má byť alokovaných na jedného prepočítaného študenta danej cenovej skupiny, ako na študenta cenovej skupiny D.

Tabuľka 2: Rozdelenie študentov Anglicka do cenových skupín podľa charakteru študovaného odboru

<i>Cenová skupina</i>	<i>Stručná charakteristika predmetov</i>	<i>Nákladová váha</i>
A	Klinické obdobia štúdia medicíny, zubného lekárstva a veterinárstva	4
B	Laboratórne založené odbory (prírodné vedy, predklinické obdobia štúdia medicíny, zubného lekárstva a veterinárstva, inžinierstvo a technológie)	1,7
C	Odbory s laboratórnymi alebo štúdióvymi (ateliérovými) prvkami, odbory s prácou v teréne	1,3
D	Všetky ostatné odbory	1,0

Základné náklady (Base Price) na jedného prepočítaného študenta cenovej skupiny D sú určované nasledovne: Celkové prostriedky na vysokoškolské vzdelávanie sú vydelené váženým (podľa váh cenových skupín z tabuľky 2) súčtom prepočítaných študentov na daný rok.

Čo sa polohy inštitúcie týka, rozlišujeme tzv. Londýnsku váhu (London weighting -LW). Táto závisí od polohy inštitúcie a rozlišujeme tri možné hodnoty LW:

- 8%. Takáto váha je pridelovaná inštitúciám sídlacim vo vnútornom Londýne.
- 5%. Takáto váha je pridelovaná inštitúciám sídlacim vo vonkajšom Londýne.
- 0% . Takáto váha je pridelovaná inštitúciám sídlacim inde.

LW vyjadruje mieru navýšenia prepočítaného počtu študentov váženého podľa cenových skupín.

2.1.2.3 Určenie štandardnej výšky financovania - Príklad Pre potreby názorného vysvetlenia uvedených princípov budeme predpokladať inštitúciu, nachádzajúcu sa vo vonkajšom Londýne, ktorá má 4170 prepočítaných študentov a PC na úrovni 2%. Budeme vychádzať zo skutočných základných nákladov (£3951) pre Anglicko v akademickom roku 2010-2011, tak ako je uvedená v [2] s.24.

Tabuľka 3: Príklad výpočtu štandardnej výšky financovania

Cenová skupina (PG)	Forma, stupeň štúdia	FTE	Váha PG	Vážený FTE: (a).(b)	LW: 5%.(c)	PC: 2%.(c)	Celkové vážené FTE	Štandardné financovanie: £3951.(f)
		(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	
A	FT, UG	120	4,0	480	24	9,6	513,6	£2 029 233,6
A	PT, UG	50	4,0	200	10	4	214	£845 514
B	FT, UG	500	1,7	850	42,5	17	909,5	£3 593 434,5
B	PT, UG	200	1,7	340	17	6,8	363,8	£1 437 373,8
C	FT, UG	1 200	1,3	1 560	78	31,2	1 669,2	£6 595 009,2
C	PT, UG	600	1,3	780	39	15,6	834,6	£3 297 504,6
D	FT, UG	1 000	1,0	1 000	50	20	1 070	£4 227 570
D	PT, UG	500	1,0	500	25	10	535	£2 113 785
Spolu		4 170		5 710	285,5	114,2	6 109,7	£24 139 424,7

Údaje týkajúce sa formy a stupňa štúdia uvádzame v tabuľke 14 v Prílohe A.

2.1.3 Určenie predpokladanej výšky financovania

Výpočet predpokladanej výšky financovania vychádza, ako už bolo spomenuté, z údajov v predchádzajúcom roku. Tu si túto časť procesu financovania rozoberieme podrobnejšie a uvedieme príklad vychádzajúci z príkladu uvedeného v časti 2.1.2.3 Pri výpočte predpokladanej výšky financovania berie HEFCE do úvahy:

- Počet študentov v minulom roku. Poskytnutie finančných prostriedkov na pokrytie nákladov vysokoškolského vzdelávania je spojené s podmienkami, ktoré definujú počet a druh študentov, ktorých inštitúcia prijme (podľa predpokladov HEFCE). Je preto dôležité zohľadniť v ďalšom financovaní, ako boli tieto podmienky naplnené.
- Inflácia a ďalšie pomerné prispôsobenia. HEFCE implementuje navýšenie zodpovedajúce inflácií a ďalšie prispôsobenia vychádzajúce z výšky prostriedkov obdržaných od vlády na alokáciu medzi inštitúcie.
- Ďalšie zmeny. Toto môže zahŕňať napríklad presuny študentov medzi jednotlivými inštitúciami.
- Predpoklad o vybranom školnom. HEFCE predpokladá výšku vybraného školného vychádzajúce zo štandardnej výšky školného, ktoré môžu školy požadovať. Keďže predmetom ďalšieho skúmania tejto práce pre účel porovnania so systémom financovania na Slovensku školné do úvahy neberieme, tomuto sa nebudeme ďalej venovať. V Prílohe A uvádzame tabuľku 14 predpokladanej výšky školného v Anglicku pre jednotlivých študentov podľa stupňa a formy ich štúdia, aby sme mohli spracovať príklad výpočtu predpokladanej výšky financovania, ktorý uvádzame nižšie.

2.1.3.1 Určenie predpokladanej výšky financovania - Príklad Vychádzame z príkladu uvedenom v časti 2.1.2.3 . Ďalšie údaje uvedené v tabuľkách nižšie sú fiktívne⁵ a podľa našich vedomostí sa nezakladajú na žiadnej reálnej inštitúcii v Anglicku:

⁵Tu máme na mysli hlavne údaje v tabuľke 4

Tabuľka 4: Príklad výpočtu rolovaného rozpočtu

Rolovaný rozpočet na rok 2009-2010	£16 737 246.91
Zadržané prostriedky za rok 2009-2010	£-325 000
Inflačné navýšenie (1,25% zo súčtu predchádzajúcich)	£205 153.09
Prostriedky na navýšenie počtu študentov na rok 2010-2011	£1 250 000
Celkový rolovaný rozpočet na rok 2010-2011	£17 867 400

Tabuľka 5: Príklad výpočtu predpokladaných príjmov zo školného

Forma, stupeň štúdia	Typ školného	FTE	Predpokladaný výber školného na 1 FTE	Predpokladaný príjem zo školného: (a).(b)
		(a)	(b)	
FT, UG	Regulované	2 820	£1 310	£3 694 200
PT, UG	Regulované	200	£1 300	£260 000
PT, UG	Neregulované	1 150	£1 310	£1 506 500
Spolu		4 170		£5 460 700

Údaje týkajúce sa formy a stupňa štúdia uvádzame v tabuľke 14 v Prílohe A.

HEFCE teda pokladá za predpokladanú výšku financovania súčet rolovaného rozpočtu a predpokladaného výberu školného:

$$£17867400 + £5460700 = £23328100$$

2.1.4 Porovnanie predpokladanej a štandardnej výšky financovania

Tu vysvetlíme aplikovanie pravidla 5% okolia štandardnej výšky financovania na konkrétnom príklade. Či spadá predpokladaná výška financovania do dostatočnej blízkosti

okolia štandardnej výšky financovania, určíme nasledovným vzťahom^{6 7}:

$$\frac{PVF - SVF}{SVF} 100\%$$

Ak toto číslo splňa

$$- 5\% \leq \frac{PVF - SVF}{SVF} 100\% \leq 5\%, \quad (1)$$

bude inštitúcií pridelený grant v sume predpokladanej výšky financovania, vypočítanej podľa odseku 2.1.3.1 .Ak sa tak nestane, očakáva sa od inštitúcie upravenie počtu študentov tak, aby uvedený vzťah aplikovaný na novo vypočítané štandardné náklady splňal (1).

2.1.4.1 Porovnanie predpokladanej a štandardnej výšky financovania - Príklad Aplikujúc uvedené na príklad z odseku 2.1.2.3 a 2.1.3.1, dostávame:

$$\frac{£23328100 - £24139424,7}{£24139424,7} 100\% \doteq -3,36\%$$

Keďže výsledok splňa podmienku zo vzťahu (1), inštitúcií by boli poskytnuté prostriedky v predpokladanej výške financovania, v našom prípade teda £23328100 .

2.2 Základné princípy financovania vysokoškolského vzdelávania na Slovensku

V tejto časti spracujeme základy financovania vysokoškolského vzdelávania na verejných vysokých školách na Slovensku, tak ako to uvádza [3]. Budeme sa zaoberať zložením “dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov” ([3], s.2, odstavec 2). Z nej vyberieme tie sekcie, ktoré považujeme za relevantné pri porovnávaní s už uvedeným systémom financovania vysokoškolského vzdelávania v Anglicku.

Prostriedky, ktoré vysoká škola dostáva na pokrytie nákladov vyplývajúcich z aktivít, spadajúcich pod zabezpečenie uskutočňovania akreditovaných študijných programov, sú škole poskytnuté formou blokového grantu (okrem prostriedkov určených na špeciálne účely). Môže ich teda minúť podľa vlastného uváženia, avšak nesmie prekročiť maximálnu výšku celkového objemu miezd. Toto pravidlo však vysoké školy v praxi

⁶PVF = predpokladaná výška financovania

⁷SVF = štandardná výška financovania

neobmedzuje, vzhľadom na to, že celkový objem miezd sa k tomuto obmedzeniu neblíži (podľa [4]). Na vypočítanie veľkosti poskytnutých prostriedkov ministerstvo školstva delí relevantné náklady do nasledovných štyroch kategórií⁸

- Dotácia na mzdy a poistné
- Dotácia na tovary a služby
- Dotácia na špecifiká
- Dotácia na kapitálové výdavky

My sa budeme zaoberať prvými troma z uvedených bodov.

2.2.1 Dotácia na mzdy a poistné

Z celkového množstva prostriedkov určených na pokrytie miezd sa vyčlení časť na pokrytie miezd “zamestnancov špecifických pracovísk” (ako uvádzame v časti 2.2.3), zvyšné prostriedky sa prerozdedia podľa výkonových kritérií medzi všetky verejné vysoké školy. Spomenuté výkonové kritérium je tvorené nasledovnými prvkami ([3], odsek 14):

- S váhou 15% vstupuje podiel školy na publikačnej a umeleckej činnosti, s tým, že do tohto ukazovateľa vstupuje publikačná činnosť s váhou 95% (konečná váha publikačnej činnosti je teda 14,25%) a umelecká činnosť s váhou 5% (s konečnou váhou 0,75%)
- S váhou 85% vstupuje podiel školy na “výkone podľa počtu študentov”.

V ďalšom uvádzame konkrétne roky. Zdôrazňujeme preto, že všetky ďalej uvedené váhy parametrov a ďalších vstupov sú uvažované pre rozpis financovania vysokoškolského vzdelávania na rok 2013.

2.2.1.1 Podiel vysokej školy na publikačnej a umeleckej činnosti Tu uvedieme len citácie z [3], ktoré budú v základe charakterizovať, ako sa jednotlivé podiely na celkovej publikačnej a umeleckej činnosti všetkých vysokých škôl počítajú:

⁸Uvádzame podľa [3]

“Podiel vysokej školy na publikačnej činnosti na účely rozpisu dotácií podľa odseku (14) sa určuje ako podiel vysokej školy na počte publikácií zamestnancov/doktorandov vysokej školy publikovaných v rokoch 2010 a 2011 zaznamenaných podľa Smernice č. 13/2008-R zo dňa 16. októbra 2008. Podiel vysokej školy sa určí ako priemer podielov prepočítaného počtu publikácií jednotlivých vysokých škôl osobitne v jednotlivých skupinách.” ([3], odesk 15)

“Podiel vysokej školy na umeleckej tvorbe sa určuje ako podiel vysokej školy na počte zaznamenanej umeleckej tvorby podľa Smernice č. 13/2008-R zo 16. októbra 2008 o bibliografickej registrácii a kategorizácii publikačnej činnosti, umeleckej činnosti a ohlasov za roky 2010 a 2011.” ([3], odesk 16)

2.2.1.2 Podiel vysokej školy na výkone podľa počtu študentov Ako uvádza [3], výkon podľa počtu študentov je priamoúmerný nasledovným koeficientom a parametrom:

- Prepočítaný počet študentov
- Koeficient odboru (ďalej KO)
- Koeficient kvalifikačnej štruktúry vysokej školy (ďalej KKS)
- Koeficient začlenenia
- Koeficient uplatnenia absolventov vysokej školy v obore (KAP)

Výkon podľa počtu študentov takisto zahŕňa časť závislú od počtu minuloročných absolventov, ktorý je vynásobený KO a KAP absolvovaného študijného odboru.

2.2.1.2.1 Prepočítaný počet študentov Tento ukazovateľ určuje ministerstvo školstva ako vážený súčet študentov a riadne skončených absolventov za minulý rok, kde váhy pridelené jednotlivým študentom uvádzame podľa kategórií študentov v nasledovnej tabuľke (ako ich uvádza [3]):

Tabuľka 6: Váhy vstupujúce do výpočtu prepočítaného počtu študentov

<i>Stupeň štúdia</i>	<i>Pridelený koeficient</i>	<i>Študenti, ktorým je daná váha pridelená</i>
Študijné programy prvého stupňa denného štúdia	0,70	Študenti v prvom roku štúdia, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné
	1,00	Študenti v druhom a ďalšom roku štúdia, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné
Študijné programy druhého stupňa denného štúdia	1,50	Študenti, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné
Študijné programy tretieho stupňa denného štúdia	$\frac{9,00}{\text{SDS}}$	Študenti, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné
Študijné programy prvého stupňa externého štúdia	0,30	Študenti v druhom a ďalšom roku štúdia, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné
Študijné programy druhého stupňa externého štúdia	0,45	Študenti, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné
Študijné programy tretieho stupňa denného štúdia	0,50	Študenti, ktorým nevznikla povinnosť uhradiť školné a začali štúdiom v akademickom roku 2009/2010 alebo 2010/2011

Vzhľadom na novú zákonnú povinnosť študenta externého štúdia hrať školné (zavedenú od akademického roku 2011/2012), neuvádzame váhu pre študentov prvého ročníka externého štúdia. Váha študentov tretieho stupňa je závislá od SDS.⁹ Tabuľka 6 uvádza údaje pre študentov, ktorým nevznikla povinnosť hrať školné. Medzi študentov neobsiahnutých v tejto tabuľke teda patria aj takí študenti, ktorým bola povinnosť platiť školné odpustená vysokou školou. Študenti, ktorí v jednom akademickom roku absolvujú viac ako jeden študijný program určujú práve jeden program, v ktorom chcú využiť právo bezplatného štúdia, ak im na bezplatné štúdium nárok nezanikol.

⁹Kde SDS je štandardná dĺžka štúdia v študijnom programe, v prípade absolventov SDS = 3.

2.2.1.2.2 Koeficient odboru Ministerstvo školstva SR rozlišuje 20 rôznych nákladových skupín študijných odborov. Týmto skupinám je pridelená rôzna hodnota KO v závislosti od normatívneho počtu pedagogických a nepedagogických zamestnancov na jedného študenta daného odboru. Prehľad týchto skupín s KO uvádzame tak, ako ju uvádza [3] v Prílohe A v tabuľke 15

2.2.1.2.3 Koeficient kvalifikačnej štruktúry vysokej školy KKŠ dostaneme ako vážený súčet evidovaného počtu učiteľov, vážený v závislosti od titulu a vedeckej hodnosti daného učiteľa. V tabuľke nižšie uvádzame váhu, s ktorou do výpočtu KKŠ vstupujú učitelia podľa dosiahnutého titulu a vedeckej hodnosti (tak, ako ju uvádza [3], odsek 24):

Tabuľka 7: Váhy vedecko-pedagogických pracovníkov pri výpočte KKŠ

<i>Učitelia podľa titulu a vedeckej hodnosti</i>	<i>Váha</i>
Učiteľ s vedecko-pedagogoickým titulom profesor	2
Učiteľ s vedecko-pedagogoickým titulom docent a vedeckou hodnosťou DrSc.	2
Učiteľ s vedecko-pedagogoickým titulom docent bez vedeckej hodnosti DrSc.	1,66
Učiteľ bez vedecko-pedagogoického titulu docent s vedeckou hodnosťou DrSc.	1,66
Učiteľ s akademickým titulom PhD. resp. vedeckou hodnosťou CSc.	1,33
Ostatní vysokoškolskí učitelia	1

2.2.1.2.4 Koeficient začlenenia Tento koeficient nadobúda pre všetky verejné vysoké školy hodnotu 1, vzhľadom na ich zaradenia ako “Univerzitná vysoká škola”.

2.2.1.2.5 Koeficient uplatnenia absolventov vysokej školy v obore KAP je koeficient závislý od počtu absolventov štúdia v akademickom roku 2009/2010 a 2010/2011 a polovičného počtu evidovaných nezamestnaných absolventov k 30.sep-

tembru 2011. Títo musia byť v evidencií viac, ako 3 mesiace. Do tohto koeficientu spadajú len študenti dennej formy, keďže len o týchto sú vedené potrebné štatistiky na UPSVAR¹⁰. Z tohto dôvodu sa tento koeficient aplikuje len na študentov dennej formy štúdia.

K vzniknutej sume je ďalej pripočítaná suma pokrývajúca predpokladané mzdové náklady na administratívu a prevádzku vysokej školy. Tieto pozostávajú z prostriedkov na paušálnych 50 pracovných miest a prostriedkov na jedno pracovné miesto na každých 45 študentov nad počet 1800. Výška poistného je určená ako 32,5% dotácie na mzdy.

Po vypočítaní sumy určenej na pokrytie nákladov spojených so mzdami a odvodmi je táto porovnaná s garantovaným minimom, ktorého hodnota je 95% z rozpočtu poskytnutého na mzdy a odvody za predchádzajúci rok. Táto suma je ďalej upravená, v závislosti od zmeny výkonnosti školy, čím sa zaručí používanie garantovaného minima len na preklopenie výkyvov v metodike, nie výkyvov vo výkone vysokej školy. Ak je suma vypočítaná podľa predchádzajúcich odsekov nižšia ako upravené garantované minimum, je škole poskytnuté upravené garantované minimum. Takto vzniknuté dodatočné náklady sú zarátané na úkor tých vysokých škôl, ktoré dosiahli nárast oproti garantovanému minimu, a to úmerne dosiahnutému nárastu.

2.2.2 Dotácia na tovary a služby

Dotácia na tovary a služby sa delí na dotáciu na tovary a služby “na prevádzku”, “na vzdelávaciu činnosť” a “podľa osobitých kritérií”. Dotácia na prevádzku je poskytovaná v konštantnej výške, ktorá je ďalej navýšená o sumu úmernú počtu študentov. Sem ďalej spadajú aj náklady spojené s prevádzkou informačného systému, ktorý využíva aj iná vysoká škola. Po dohode týchto škôl je na úkor školy využívajúcej systém, ktorý ne spravuje, zarátaná suma, ktorá bude poskytnutá vysokej škole spravujúcej daný informačný systém. Dotácia na vzdelávaciu činnosť je získaná ako jedna tretina prostriedkov určených na dotáciu na tovary a služby na prevádzku. Dotácia podľa osobitých kritérií je závislá na ďalších, doteraz nezahrnutých výdavkoch, medzi ktoré spadajú výdavky spojené so študentmi inej ako slovenskej národnosti a študentmi, ktorí sú súčasťou akademickej mobility (tu máme na mysli ako prijatých, tak vyslaných študentov).

¹⁰Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

2.2.3 Dotácia na špecifiká

Mimo už spomenutých prostriedkov môžu byť škole poskytnuté aj ďalšie prostriedky, určené na financovanie tu doteraz nezahrnutých špecifických nákladov. Medzi tieto spadajú napríklad:

- Výdavky na nezohľadnené špeciálne pracoviská.
- Výdavky na praktické vysokoškolské vzdelávanie:
 - v lekárskejších a zdravotníckych študijných odboroch.
 - vo veterinárnych študijných odboroch.
 - v poľnohospodárskych a lesníckych študijných odboroch.
 - rozborý v rámci pedagogických praxí.
 - v bohosloveckých študijných odboroch s prípravou na povolanie kňaza.

2.3 Porovnanie základných črt alokačných princípov v Anglicku a na Slovensku

Tabuľka 8: Porovnanie formy poskytnutia grantu

Anglicko	Slovensko
<p><i>Blokový grant</i></p> <p>Prostriedky na financovanie vysokoškolského vzdelávania sú poskytnuté vo forme blokového grantu.</p>	<p><i>Blokový grant s obmedzeniami</i></p> <p>Prostriedky na financovanie vysokoškolského vzdelávania sú poskytnuté vo forme blokového grantu, nesmie byť však prekročená maximálna výška celkového objemu miezd (podľa [4] je toto obmedzenie vzhľadom na výšku miezd v praxi nepoužívané).</p>

Tabuľka 9: Porovnanie spôsobu určenia výšky financovania

Anglicko	Slovensko
<p><i>Štandardná vs. predpokladaná výška financovania</i></p> <p>Porovnáva sa, či rolovaný rozpočet inštitúcie približne zodpovedá výške prostriedkov, ktoré by inštitúcia mala dostať na základe výkonových parametrov. Ak áno, je jej poskytnutý rolovaný rozpočet.</p>	<p><i>Vypočítaná výška odrazená od garantovaného minima</i></p> <p>Na základe výkonových parametrov sa vypočíta predpokladaná suma, ktorá je spravidla konečná. Mení sa, len pri zmene metodiky, a to za účelom preklenutia náhlych výkyvov financovania spôsobených zmenou metodiky.</p>

Tabuľka 10: Porovnanie vstupov do výpočtu výšky financovania

Anglicko	Slovensko
<p><i>Predpokladaná výška financovania</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Suma poskytnutá minulý rok • Inflácia a ďalšie pomerné prispôsobenia • Zmena počtu študentov • Predpoklad o vybranom školnom <p><i>Štandardná výška financovania</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepočítaný počet študentov • Nákladovosť na študenta 	<p><i>Vypočítaná výška financovania</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepočítaný počet študentov • Nákladovosť na študenta • Ďalšie paušálne náklady <p><i>Garantované minimum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Výška dotácie na mzdy za minulé obdobie

Tabuľka 11: Porovnanie obmedzení na počet študentov

Anglicko	Slovensko
<p>Stanovený</p> <p>Počet študentov je dopredu stanovený. Zmena financovania predpokladajúca pokles/nárast študentov predbieha samotnú zmenu počtu. K zmene počtu študentov dochádza až po odsúhlasení tejto zmeny.</p>	<p>Neobmedzený</p> <p>Výška poskytnutých prostriedkov kladne závisí od počtu študentov. Zmena počtu študentov spôsobuje (a teda predbieha) zmenu výšky dotácie.</p>

Tabuľka 12: Porovnanie výpočtu prepočítaného počtu študentov

Anglicko	Slovensko
<p>FTE</p> <p>Študenti sú počítaní pomerne k reálne absolvovanej časti štúdia. Plánované predĺženie štúdia nad štandardnú dĺžku nemá dodatočné finančné efekty na študenta.</p> <p>PC</p> <p>Študenti sú zarátavaní podľa toho, či dokončia nimi stanovené sekcie štúdia.</p>	<p>Prepočítaný počet študentov</p> <p>Vychádza z pevne stanovených váh, ktoré nereflektujú reálny priebeh štúdia daného študenta.</p> <p>Započítava sa počet absolventov a reálny počet študentov, teda tých, čo v štúdiu napredujú.</p>

Tabuľka 13: Porovnanie vstupných parametrov do výpočtu nákladovosti študenta

Anglicko	Slovensko
<p><i>Odbor štúdia</i> Študenti sú rozdelený do štyroch skupín podľa nákladovosti na jedného študenta. V tejto miere nákladov sú započítané všetky pravidelné výdavky na vzdelávanie jedného študenta</p> <p><i>Poloha školy</i> Zohľadňuje sa poloha školy vzhľadom na zvýšené náklady vyplývajúce z umiestnenia vo vnútornom alebo vonkajšom Londýne.</p>	<p><i>Výkon podľa počtu študentov</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Koeficient odboru (20 nákladových skupín) • Koeficient kvalifikačnej štruktúry vysokej školy • Koeficient uplatnenia absolventov • Náklady na administratívu a prevádzku <p><i>Dotácie na tovary a služby</i></p> <p><i>Dotácie na špecifiká</i></p> <p><i>Publikačná a umelecká činnosť</i></p>

Záver

Cieľom našej práce bolo preskúmanie základných alokačných mechanizmov na financovanie vysokoškolského vzdelávania, ale najmä porovnanie slovenského systému financovania vysokoškolského vzdelávania s podľa nás pokrokovejším systémom používaným v Anglicku, za účelom nájdenia rozdielov ovplyvňujúcich fungovanie systému a správanie vysokých škôl v ňom. V časti 2.1 sme skúmali to, akým spôsobom je určovaná výška financovania vysokoškolského vzdelávania v Anglicku. Dôsledne sme popísali proces určovania štandardnej výšky financovania (časť 2.1.2), ako aj proces určovania predpokladanej výšky financovania (časť 2.1.3). V časti 2.1.1 sme v zhode s cieľmi práce popísali vplyvy alokačných systémov na správanie vysokých škôl. Ako príklad tu môžeme uviesť rozbor rozdielu medzi započítavaním študentov podľa kompletizácie alebo postupu v štúdiu. Následne sme sa v časti 2.2 venovali popisu slovenského systému financovania vysokoškolského vzdelávania. Cieľom tejto časti práce bolo prezentovanie základných poznatkov o slovenskom systéme. Tieto sme potom využili pri zostavovaní časti 2.3, kde sme porovnali jednotlivé časti systémov financovania vysokoškolského vzdelávania v Anglicku a na Slovensku. Spolu s rozoberaním vplyvov jednotlivých prvkov týchto systémov v časti 2.1 považujeme toto porovnanie ako jeden z výstupov tejto práce za dobrý teoretický základ na identifikovanie možných oblastí zlepšenia slovenského systému financovania vysokého školstva.

Prínos tejto práce teda vidíme v poskytnutí porovnania slovenského systému financovania so systémom, ktorý je pokrokovejší. Identifikujeme oblasti, v ktorých by sa dal slovenský systém zlepšiť. Čitateľ, ktorý by mal záujem navrhovať zmeny vo financovaní vysokoškolského vzdelania na Slovensku, rovnako ako čitateľ, zaujímajúci sa o alokačné mechanizmy vo financovaní vysokoškolského vzdelávania z iných dôvod, v našej práci nájde základné poznatky z danej oblasti, ktoré mu môžu slúžiť ako základ v ďalšej práci v tejto oblasti. Toto sa v neposlednom rade týka aj autora tejto práce, ktorému spracovanie témy dalo základ pre ďalšiu prácu v tejto oblasti.

Zoznam použitej literatúry

- [1] Salmi, J., Hauptman, A. M.: Resource Allocation Mechanisms in Tertiary Education: A Typology and an Assessment IN *Higher Education in the World 2006*, Basingstoke: Palgrave MacMillan, 2006. ISBN 9780230000469
- [2] Higher Education Funding Council for England: *Guide to funding: How HEFCE allocates its funds*, Bristol: HEFCE, 2010. Dostupné na internete (19.5.2013): <http://www.hefce.ac.uk/pubs/year/2010/201024/>
- [3] Ministerstvo Školstva Slovenskej republiky: *Metodika rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2013*, Ministerstvo Školstva Slovenskej republiky, Bratislava, 2012. Dostupné na internete (19.5.2013): <http://www.minedu.sk/data/att/4325.pdf>
- [4] Mederly, P.: osobná komunikácia, FMFI UK, Bratislava, 2013

Príloha A

Tabuľka 14: Predpoklad o príjme zo školného na základe štandardnej výšky školného podľa stupňa a formy štúdia v Anglicku

<i>Forma štúdia</i>	<i>Stupeň štúdia</i>	<i>Označenie</i>	<i>Predpokladaný štandardný príjem zo školného</i>
Denné štúdium	Prvý alebo druhý	FT, UG	£1 310 (regulované)
Sendvičové štúdium (medzi každými dvoma rokmi štúdia je rok praxe)	Prvý alebo druhý	YO, UG	£1 300 (regulované)
Iná forma (dĺžka štúdia resp. študijná záťaž je modifikovaná oproti predchádzajúcim dvom uvedeným formám)	Prvý alebo druhý	PT, UG	£1 300 (regulované) £1 310 (neregulované)
Denné štúdium	Postgraduálne	FT, PG	£1 310 (regulované) £3 951 (neregulované)
Iná forma (sendvičové alebo akokoľvek inak modifikované)	Postgraduálne	PT, PG YO, PG	£1 300 (regulované) £3 951 (neregulované)

Tabuľka 15: Koefficient odboru (KO) jednotlivých skupín študijných odborov na Slovensku (vypracované na základe [3], príloha č. 1)

<i>Skupina študijných odborov</i>	<i>KO</i>
1. Lekárske odbory, farmácia, pôrodná asistencia	4,96
2. Umelecké odbory vrátane dizajnu (teoretické odbory a história umenia patria medzi humanitné odbory)	5,11
3. Veterinárske odbory	6,99
4. Prírodovedné odbory, informačné technológie, technické odbory	2,34
5. Poľnohospodárstvo, lesníctvo	2,52
6. Architektúra, prekladateľstvo, tlmočníctvo	2,38
7. Pedagogické odbory, učiteľstvo pre I. stupeň ZŠ, učiteľstvo pre špeciálne školy, psychológia, šport, telesná výchova a iné výchovy, žurnalistika	1,88
8. Matematika	2,09
9. Ekonomické odbory, manažment, obchod, verejná správa, turizmus, geografia, jazyky	1,64
10. Humanitné odbory, sociálne odbory	1,58
11. Právo	1,00
12. Učiteľstvo - prírodné vedy, technické odb. predmety	2,27
13. Učiteľstvo - moderné jazyky	1,73
14. Učiteľstvo - matematika, informatika	1,88
15. Učiteľstvo - humanitné odbory, sociálne odbory, ekon. odbory	1,73
16. Chemicko-technologické a vybrané hutnícke odbory	3,82
17. Ošetrovatelstvo, fyzioterapia, verejné zdravotníctvo, učiteľstvo - umelecké odbory a umelecké výchovy	3,41
18. Doktorantské štúdium - medicína	5,39
19. Doktorantské štúdium - prírodovedné odbory, technické odbory, farmácia, poľnohospodárstvo, lesníctvo, informačné technológie	3,37
20. Doktorantské štúdium - ostatné odbory	1,74